

עזרי הזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת ויקרא - תשפ"ה - גיליון 143

מדור הגימטריות

*** וְנָתַנוּ בְּנֵי אֶהֱרָן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֲצִים עַל הָאֵשׁ:**
(א' ד')

וכתב רבנו בחיי, ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח. דרשו רז"ל במסכת יומא פרק הוציאו לו (יומא נג.) לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן, מאי דרוש, ונתנו בני אהרן הכהנים אש על המזבח, אמרו: אף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. וכתב הגאון רבינו סעדיה, בזה טעו נדב ואביהוא שחשבו כי מלת "ונתנו" פירושי שישמו אש מן החוץ על המזבח, ואינו כן, אבל מלת "ונתנו" הוא כלשון ובערו וכו'.

והנה המילים בפסוק: **וְנָתַנוּ בְּנֵי אֶהֱרָן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ**, עולה בגימטריא 1380, [כולל התיבות].

וכן המילים: **והמה שהורו בהלכה בפני משה רבן**, עולה בגימטריא 1380, [כולל התיבות].

*** וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בְּמִלְחָתְךָ וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח פְּרִי־תְּאֵלֶיהֶּיּהּ מֵעַל מִנְחָתְךָ עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מִלַּח: (ב' י"ג)**

ומבאר בגמ' בקידושין ל: בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו.

ונראה לרמזו כן במילים **וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח**, זהו ראשי תיבות. והתורה שהיא תורת תבלין לעוסק בה - אין ייצרו מביאו לידי חטא.

*** וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בְּמִלְחָתְךָ וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח פְּרִי־תְּאֵלֶיהֶּיּהּ מֵעַל מִנְחָתְךָ עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מִלַּח: (ב' י"ג)**

וכתב רש"י מלח ברית. שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג.

ובאבן עזרא כתב, ברית אלהיך. הכנסתיך בברית והשבעתיך שלא תקריב תפל ולא יאכל כי הוא דרך בזיון.

ונראה לרמזו כן במילים **וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח**, זהו ראשי תיבות. שהקרבת להקריב חייב מלח - ולא תקריבהו לפניו תפל בבית יי' אלהיך.

פרפראות וחידושים

*** וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יי' אֵלָיו מֵאֵתֵל מוֹעֵד לְאָמֹר: (א' א')**
ומובא במדרש תנחומא, כל הרודף אחר השררה - שררה בורחת ממנו, וכל הבורח מן השררה - שררה רודפת אחריו, ולפי שהיה משה עניו ובורח מן הכבוד, הכבוד רדף אחריו, והקב"ה קראו לאהל מועד.

וכן כתב בכלי יקר, ד"א אלף לשון לימוד כמו ואאלפך חכמה (איוב לג.) רמז שאין הלימוד מתקיים כ"א במי שמקטין את עצמו. וכן רמז שמשנה זכה לקריאה זו לפי שהקטין את עצמו וברח מן השררה ואמר לא איש דברים אנכי (שמות ד.) כדמסיק בילקוט (תכו.).

ונראה לרמזו כן במילים **וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יי' אֵלָיו**, זהו ראשי תיבות. ראהו יי' ובעונה הוא מתנהג - ואחר הכבוד והשררה לא רודף - שאמר בי אדוני לא איש דברים יודע אנכי - קראו יי' ועם הנביא ידבר.

*** וַיְדַבֵּר אֶל פְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָּן לִי וכו': (א' ב')**

ומבאר הרמב"ן, כי ענינו של קרבן הוא שכאשר יראה אדם כיצד זורקים את דם הבהמה ושורפין איבריה יחשוב בלבו כי מן הדין ראוי היה הוא עצמו שייעשה לו כך בגלל חטאיו, אך חסד מאת יי' ית' שהוא מקבל את הבהמה בתור כפרה תחתיו.

ונראה לרמזו כן במילים **אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָּן לִי**, זהו ראשי תיבות. מביא החוטא קרבן בהמה אל הכהן - רואה כיצד נשחטת ונזרק דמה כפרה קרבן במקומו - יבין רחמי יי' יהרהר ישוב מחטאו מהרה לבוראו.

*** אִם עֲלָה קָרְבָּנוּ מִן הַפֶּקֶד וְזָכַר תְּמִים יִקְרִיבֵנוּ אֶל פֶּתַח אֵתֵל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרִצְנוֹ לְפָנַי יי'. (א' ג')**

ומבאר הכתב סופר לרצונו לפני יי' - והלא לכאורה מיותרות כאן המילים לפני יי'? אלא מכיון שיקריב אותו פירושו שכופין אותו אמרה איפוא התורה כי רק בעיני בני אדם נראה זה ככפיה אבל לפני יי' שהוא יודע מחשבות הרי זה לרצונו לפי שלאחר כפיית הגוף נוצר מזה רצון פנימי אמיתי.

ונראה לרמזו כן במילים **אֹתוֹ לְרִצְנוֹ לְפָנַי יי'**, זהו ראשי תיבות. וזאת תורת המקריב - צריך לעמוד נוכח פני יי' - ואמר רוצה אני - ויתכפר נפש המקריב לרצון יי'.

בהגדה של פסח לספר בציון (עמ' טז) הביא הרב בן ציון מוצפי שליט"א מספר האר"י וגוריו, (אגרת רביעית עמ' צו) שפעם אחת בעת שהיה יוצא רבינו האר"י עם תלמידיו אל השדה ללמוד, אמר רבינו האר"י ששדה זו מלאה בנשמות המגולגלות בצמחים שבה, וידע רבינו האר"י שהדבר משונה, שבכל יום לא היו בה כל הנשמות שראה בה באותו יום, לכן שאל בשמים מה טיבן של אותן נשמות בשדה זו? והשיבו לו שהן נשמות חוטאות אשר לא שבו על חטאיהן, ולכן נגזרה עליהם גזרת גלגול נשמות, ומכיון שידעו שרבינו האר"י מגיע באותו יום לאותה שדה, לכן כולם התקבצו ובאו לבקש שיתפלל עליהם שיתקנו במהרה.

כששמע זאת רבינו האר"י, הבטיח להן שיתפלל בעדן ויעשה להם תקון לעולם הבא. כשראו זאת תלמידיו התפלאו על דברי רבם, שהיה כמדבר לעצמו ואמר לתלמידיו: אילו היה בכם כח לראות את אשר ראיתי אני, הייתם מתפעלים מאד מאד מחמת אלפי ורבבות הנשמות המגולגלות בשעה זו בשדה.

ראש ישיבת אהבת שלום רבי יעקב הלל שליט"א סיפר ששמע מפי המקובל רבי מרדכי עטיה ז"ל כי מנהג החכמים בארם צובה חאלב, היה לצאת בכנופייה לברך ברכת האילנות בר"ח ניסן של כל שנה. ובפאתי העיר היה פרדס ובו עצי פרי לתפארה, ובה היו מברכים. בעל הפרדס שאינו מבני ברית, היה מקבל את פניהם בשמחה ובכבוד וכך נמשך הדבר כמה שנים.

לשנה אחת הצטרף עמם רבינו רבי אליהו משען ז"ל מח"ס שפת אמת על עץ חיים וראש מדרש המקובלים בארם צובה, ורבו של הגאון בעל השד"ה ז"ל, עם קהל החסידים אשר עמו וברכו ברכת האילנות לראשונה עם כוונות הרש"ש זיע"א והלכו לביתם בשמחה ובטוב לבב. והנה לשנה אחרת כאשר באו החכמים עוד לפרדס הנ"ל קידמם בעל הבית הערל בפנים זועפות להוכיחם על פניהם, מדוע קיללו את עציו כי יבשו, וניטל כוחם ימים מספר לאחר ביאתם בפעם האחרונה!!! אז הוברר כי בברכת רבי אליהו משען וקהל החסידים עם הכוונות ביררו כל הניצוצות אשר שם והעולם, ובוהו לא קם עוד כח בעצים ושבתו מעשות פרי ויהי הדבר לשיחת היום.

ומעשה היה ברבי יעקב ענתבי שהיה הרב הראשי בדמשק, והיה צדיק יסוד עולם, הוא היה מקובל גדול ומכוון על פי הסוד בברכותיו, והלכו לגינה אחת וברכו, והנה כשבאו לשנה אחרת לא נתנו להם להיכנס ולברך, ולשאלתו מדוע אתה לא נותן לנו לברך? השיב לו השומר כי בשנה שעברה אחר הברכה שלכם כל העצים התייבשו, שכל ניצוצות הקדושה נמשכו על ידי הברכה והעצים התייבשו.

סיפר הראשון לציון המקובל רבי מרדכי אליהו זיע"א פעם היה מעשה עם עשרה רבנים מקובלים וביניהם היו מור אבי חכם סלמאן אליהו זיע"א ורבי יעקב סופר זצ"ל בעל כף החיים, ועוד, התארגנו לצאת לחוץ לעיר לברך את ברכת האילנות בפרדס אחד של גוי שהיו שם הרבה אילנות. הם נעמדו ליד עץ אחד וברכו עליו את ברכת האילנות, לאחר מכן חילקו מיני מתיקה וברכו עליהם את הברכות שלהם כפי שנהוג וראוי לעשות אחרי שעושים ברכת האילנות.

והנה לאחר זמן התייבש אותו העץ שבירכו עליו לגמרי, כעס בעל הפרדס עליהם ואמר להם כי בגללם התייבש אותו העץ ונבל, אמרו לו שהוא צריך לשמוח כי בזכות ברכת האילנות שברכו עליו עם כל הכוונות תיקנו בו את כל התיקונים וביררו עליו את כל הברירות עד שבא על תיקונו. עכ"פ אמרו לאותו הגוי, שהם יחזרו לשם ויברכו שוב ברכת בורא פרי העץ ליד העץ, ואז 'יחיו' את העץ מחדש שיצמיח פירות בכוחות עצמו. ולא בגלל בירורים ותיקונים של נשמות מגולגלות בעץ ההוא.

בספר עטרת פז לרבי פנחס זביחי שליט"א כותב: אזכרה ימים מקדם כד הוינא טליא לפני עשרות שנים בעת אשר בעל היביע אומר הראשון לציון רבי עובדיה יוסף זיע"א היה מכהן פאר כרבה הראשי של העיר תל אביב יפו והמחזו, והיה זה בראש חודש ניסן, ובאותה העת בא מו"ר זיע"א לבקר אותנו בביתנו שם בעיר תל אביב, כאשר היה באומנה איתו לבקרניו מעת לעת, ובפרט בימי ראש חודש כאשר אחי ורא"ש הרב רבי שלמה שליט"א היה משמש בקודש בלב ונפש אצל מו"ר, והיה מו"ר שליט"א בא להכיר טובה לביקור של תורה ונימוסין בביתנו וכו'.

והנה בעת אשר ישב מו"ר זיע"א בתוך הבית, ראה לפתע בחצר הבית שיש בו עצים ומיד שאל מה טיבם של עצים אלו וכו'? והשבנו לו שאלו הם עצי מאכל וכו' האחד של תפוזים והאחד של שזיפים ועוד עצים, ותיכף ומיד קם מו"ר ממקומו וכארי יתנשא בזריזות עצומה, ואמר אם כן נברך עליהם ברכת האילנות, כי היום ראש חודש ניסן ואפשר לברך את ברכת האילנות.

ובחפץ לב ושמחה רבה הצטרפנו כולנו לרבינו עט"ר ועמד רבינו זיע"א וברך בשמחה גדולה את ברכת האילנות, וכולנו חזרנו וברכנו אחריו בשמחה גדולה ועצומה על שזכינו לברך יחד עם מו"ר, ומו"ר שליט"א נהרין אנפיה גם כן, והיה שמח שמחה גדולה ועצומה ואמר ברוך השם שזכינו לברך את ברכה זאת בזמנה ובהידור, ולא שת ליבו כלל לענין זה שלא היה שם מנין של של אנשים כי כאמור עיקר הכל הוא להזדרז בענין ברכה זאת של ברכת האילנות ואפילו ללא מנין של עשרה אנשים.

והנה באותה שנה, העצים הללו יבשו לחלוטין, ובו בזמן שבשנים עברו היו נותנים פרי למאכל בכמות עצומה להפליא, עד שהיינו מחפשים אנשים שיקחו ויאכלו מהם, ורק היינו מבקשים מהם לא לשכוח את הברכה לברך עליהם וכו', אולם הנה עתה יבשו העצים לגמרי, ואפילו עלים בקושי גדול עליהם.

ובחודש אב באותה שנה בעת אשר ביקרנו בביתו של מו"ר ברוך ר' רושטילד בתל אביב, וראינו את רבינו כשהוא שקוע בלימודו וכדרכו בקודש תמיד, והיה מעיין בעיון עמוק בספרים הרבים אשר היו פרושים ופתוחים לפניו על השולחן, נגשנו אליו וסיפרנו לו את מעשה ענין העצים שבירך עליהם ועתה יבשו וכו'. ורבינו הרים עיניו מן הספרים והביט בנו וחיך ואמר בענוות חן קודשו המופלאה לו, ברוך ה' עשינו להם את התיקון ושוב חזר אל תלמודו. והיינו אז קטנים מאוד ועדיין לא הבנו את כוונת דברי קודשו, אולם אחר זמן ידענו שאכן יש תיקון גדול ועצום על ידי ברכה זאת לנשמות המגולגלות בעצים וכו'.

ועל המברך ברכה זו בכוונה אמרו שעליו נאמר 'רְאֵה רֵיחַ בְּנֵי כְרִית שְׂדֵה אֲשֶׁר פָּרְכוּ ה'."

[דברי חיים]

לע"נ - ניסים חיים בן חנה
נורית בת מרים ע"ה

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה חנינה וב"ב * שרה בת אילה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי * נעמה בת שושנה * רפאל בן שרה * יוסף חיים אליהו בן דבורה * משה בן שרה וב"ב